

**PD TOMOS IZ KOPRA:
GLAVNA DEJAVNOST JE IZLETNIŠTVO**

Kot tovarniško društvo smo zadolženi za psihofizično krepitev in sprostitve naših delavcev v naravi, predvsem v gorah. To bi lahko prebrali tudi v statutu PZS. Toda toliko nevsiljivega tovarištva, sproščenege smeha in petja ter vzvišenih občutkov doživljanja naravnih čudes ne more delavec doživeti na nobeni športni ali sindikalni prireditvi. Pri športu slave človeka-športnika, pri sindikatu delavčeve pravice, pri planinstvu pa predvsem — naravo.

To društvo je v minulem letu štelo 340 članov, glavna dejavnost pa je izletništvo, ki ga društvo regresira s 20% popustom za svoje člane. Zahtevnih in manj zahtevnih izletov in tur se člani radi udeležujejo, saj so na primer leta 1983 naštel kar 794 udeležencev. Več težav pa imajo z realizacijo vzgojno izobraževalnega programa zaradi premajhnega odziva. Imajo štiri mladinske vodnike, pet planinskih, dva inštruktorja narave in enega smučarskega vaditelja.

Marljivi so tudi markacisti. Obnovili so markacije na planinski poti Podpeč—Kojnik—Podgorje—Praproče—Podpeč. Nadelali so tudi posebno trim stezo na Pomjan. Propagandna dejavnost se je odvijala predvsem na področju planinskih predavanj s filmi in diapozitivi, uspešni pa so bili tudi v informiranju o izletih.

Za člansko aktivnost v društvu je predsednik podelil priznanja najaktivnejšim družinam in posameznikom. Lične knjižne nagrade pa so prejeli najaktivnejši člani in članice Upravnega odbora društva.

Ljubo Knežević

**SLOVENSKI JAMARJI — PRVA NALOGA:
VARSTVO NARAVE IN IZOBRAŽEVANJE**

Na občnem zboru v juniju letos v Lipici — bilo je navzočih 26 društev, v delegatski zasedbi seveda — so med člane JZS sprejeli Jamarsko društvo Bakla iz Letuša, Jamarsko društvo Gorenja vas in Jamarsko društvo Borovnica, izvolili pa so tudi novo vodstvo: predsednik je Vito Kregar iz Kam-

nika, podpredsednika sta Silvo Ramšak in Rado Smerdu, tajnik pa je Jože Tomazin. Zanimiva je njihova delovna orientacija, ko imajo namen povezati se z organizacijami, ki se ukvarjajo s krasom in jamarske dosežke izkoriščajo. Poiskali bodo tudi stike z izobraževalnimi organizacijami, ki naj bi v svoje programe vnesle tudi znanje o krasu, kar je posebnega pomena v borbi proti onesnaževanju. Turistične organizacije, ki izkoriščajo dosežke jamarjev-amaterjev, naj bi več prispevale k delovanju jamarskih skupin. V odbore in organe jamarskih organizacij nameravajo pritegniti zastopnike naravovarstvenih organizacij in se povezati s sorodnimi društvi v bližnjem zamejstvu.

13. zborovanje slovenskih jamarjev in raziskovalcev krasa v Lipici je predstavilo vrsto zanimivih tem, ki po svoji pomembnosti prav gotovo prehajajo meje zgolj jamarske dejavnosti. Jamarjem so pokazali najprej štiri filme: Lepote slovenskega krasa, Randolfa Auerja iz ZRN, Propantes, Jamarskega kluba iz Kamnika, Pečinka, Jamarskega društva Temnica in Jamarsko potapljanje, DJP Proteus.

Predavanja pa so bila: Onesnaževanje podzemlja matičnega Krasa, Franceta Habeta, Pomen jam in pečin v NOB na sežanskem krasu, Viktorja Saksida, Pregled pomembnejših odkritij v Matarskem podolju v povojnem obdobju, Sama Morela in Franca Malečkarja, Nova dognanja v Kačni jami, Andreja Mihevca, Vodne razmere v porečju Reke in Škocjanskih jam v letu 1983, Daniela Rojška, Speleološka valorizacija jam v sežanski občini, Petra Habiča, Nova odkritja v Majski jami, Grega Pintarja in Partizanska jama pri Drenovem griču, Aleša Lajovica. Zanimive so tudi tako imenovane »tehnične teme«. Vozli, primerni za jamarstvo in Preizkušanje plezalnih naprav za vrvo tehniko, Tomaža Planine, Slovenski jamarski filmi v obdobju 1981—1984, Rada Smerduja, Spusti za javnost v Logaško jamo, Draga Korenča in Univerzalna naprava za spuščanje in dviganje, Aleša Lajovica.

D. Novak

